

Predavač: **Zorica dr Vujanović**, spec. porodične
medicine

e-mail: zorica.vujanovic@sec.ba

ZARAZNE BOLESTI

DEFINICIJA

= BOLESTI UZROKOVANE MIKROORGANIZMIMA

- MIKROORGANIZMI: bakterije, virusi, gljivice, paraziti

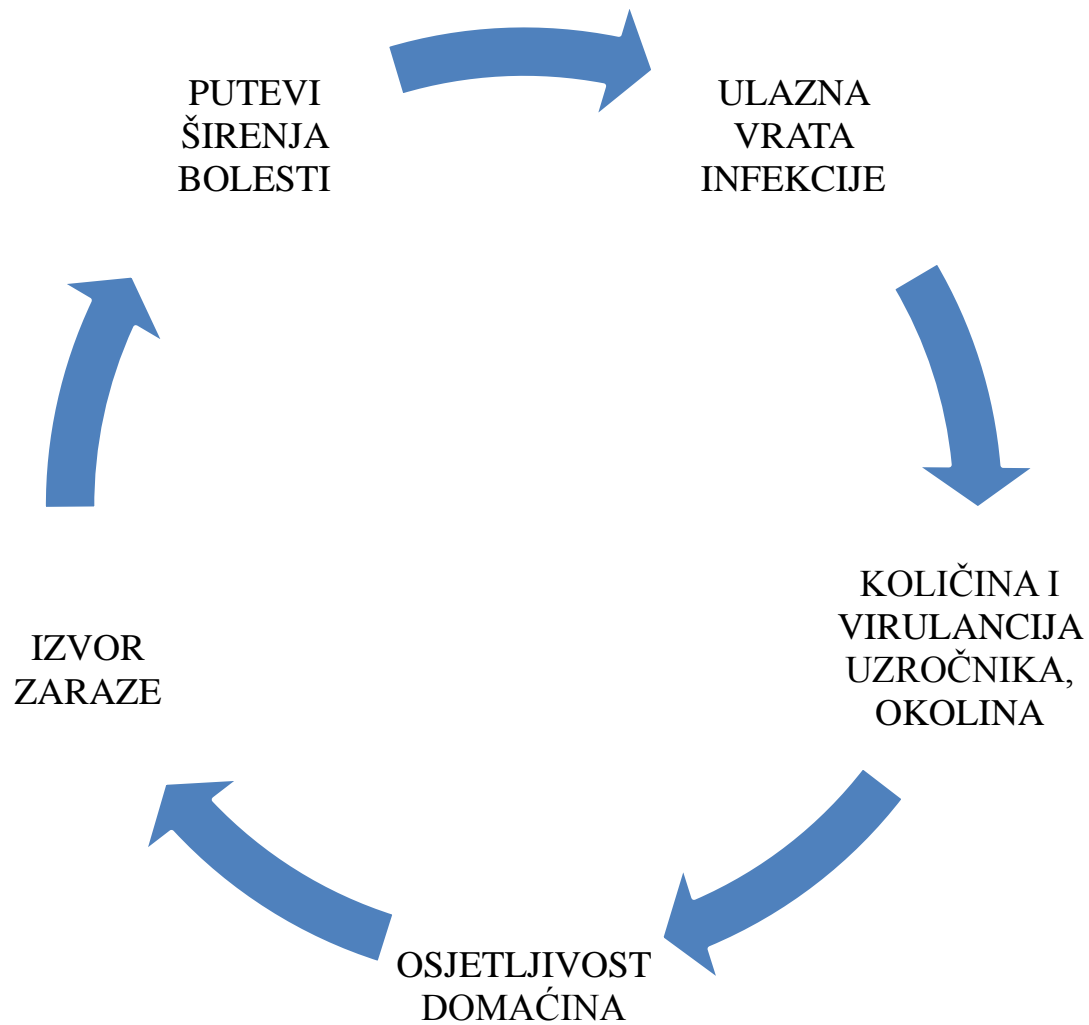
FAZE ZARAZNIH BOLESTI

- INKUBACIJA – vrijeme od ulaska uzročnika do pojave simptoma
- KLINIČKI STADIJ-stadij sa ispoljenim simptomima bolesti
- REKONVALESCENCIJA – oporavak (ili se bolest završava drugim ishodom- prelazak u hroničnu fazu ili letalni ishod)

VOGRALIKOV LANAC

= USLOVI POTREBNI ZA NASTANAK ZARAZNE BOLESTI

- IZVOR ZARAZE
- PUTEVI ŠIRENJA BOLESTI
- ULAZNA VRATA INFEKCIJE
- KOLIČINA I VIRULENCIJA UZROČNIKA
- OSJETLJIVOST DOMAĆINA

IZVOR ZARAZE

- ČOVJEK ILI ŽIVOTINJA KOJI IZLUČUJU KLICE
- ČOVJEK - BOLESNIK ILI KLICONOŠA

- IZLUČEVINE: stolica, mokraća, pljuvačka, suza, krv,...

PUTEVI ŠIRENJA BOLESTI

- DIREKTNI KONTAKT (preko kože, sluznica, polnim odnosom, poljupcem, ugrizom,...)
- INDIREKTNIM KONTAKTOM (priborom za jelo i piće, medicinskim instrumentima, zubarskim instrumentima,...)
- VAZDUHOM (kihanjem, kašljanjem), VODOM, ZAMLJOM (tetanus, crijevni paraziti,...)

PUTEVI ŠIRENJA BOLESTI (nastavak)

- ZAGAĐENOM HRANOM (meso, mlijeko i mliječne prerađevine, jaja,...)
- PREKO PRENOSNIKA (muhe, komarci, krpelji, ...)
- PREKO POSTELJICE (sa trudnice na plod)

ULAZNA VRATA INFEKCIJE

- USTA (bolesti sistema za probavu i sistema za disanja)
- NOS (bolesti sistema za disanje)
- OKO
- POLNI ORGANI
- KOŽA

KOLIČINA I VIRULENCIJA UZROČNIKA

- VIRULENCIJA = stepen patogenosti uzročnika (patogenost je sposobnost uzročnika da izazove bolest)
- VISOKA PATOGENOST → mali broj uzročnika može da izazove bolest

OSJETLJIVOST (prijemčivost) DOMAĆINA

- NISKA OTPORNOST DOMAĆINA → veća mogućnost oboljevanja

PODJELA ZARAZNIH BOLESTI

Prema nastanku i trajanju:

- AKUTNE (počinju naglo, traju kratko i najčešće prolaze bez komplikacija)
- HRONIČNE (postepeno počinju, dugo traju i najčešće ostavljaju oštećenja)
- **KOD STARIJIH ATIPIČNO !!!**

PREHLADA I GRIPA

- vrusne bolesti
- PREHLADA : hunjavica, začepljen nos, kihanje, grlobolja, kašalj, povišena temperatura
- GRIPA: temperatura 39° i više, drhtavica, bolovi u mišićima i zglobovima, kašalj, iscrpljenost, glavobolja, grlobolja

PREHLADA I GRIPA - liječenje

- dosta tekućine
- sredstva za sniženje temperature
- vitamin C
- ishrana
- odmor

UPALA PLUĆA

= akutna infekcija plućnog tkiva

- UZROČNICI: bakterije, virusi, gljivice, aspirirana hrana ili povraćeni sadržaj
- TIPIČNE (bakterijske) i ATIPičNE (bakterijske i virusne)

SIMPTOMI UPALE PLUĆA

- KAŠALJ (suh ili sa ispljuvkom)
- BOL U PRSIMA
- OTEŽANO DISANJE
- TEMPERATURA
- OPŠTI SIMPTOMI (malaksalost, bol u mišićima i zglobovima, glavobolja,...)

BRONHITIS

= upala bronhija i bronhiola

- AKUTNI I HRONIČNI
- AKUTNI: traje nekoliko dana, kašalj, žućkasto-sivi ispljuvak, otežano disanje
- HRONIČNI: kašalj, sluzavi ispljuvak, otežano disanje

